

Dokumentation från workshops 23 september och 1 oktober 2015

Utvecklings- och innovationscenter för boendemiljö, tillgänglighet och ny teknik – vad skulle ett sådant center kunna innehålla?

DEN 23 SEPTEMBER OCH 1 OKTOBER 2015 arrangerade GR i samarbete med Vision Bo Äldre i Göteborgs Stad två workshops för att skapa en gemensam vision av vad ett framtida utvecklings- och innovationscenter för boendemiljö, tillgänglighet och ny teknik skulle kunna vara. Samtliga parter som medverkar i den pågående

förstudien kring etableringen av centret deltog med minst en representant. Sammantaget bidrog ett 60-tal personer från såväl kommuner som universitet och högskolor, pensionärsorganisationer, science parks samt fastighetsföretag med sina tankar under workshopparna.

Samarbetsparter i förstudien

Göteborgsregionens kommunalförbund
Senior Göteborg
Kommunerna Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund och Tjörn
Västra Götalandsregionen
Johanneberg Science Park
Sahlgrenska Science Park
Forskningsmiljöerna AgeCap och GPCC vid Göteborgs universitet
Styrkeområde samhällsbyggnad samt CVA vid Chalmers tekniska högskola
MedTech West
Pensionärsorganisationerna PRO och SPF Seniorerna
Framtiden AB

Fakta om förstudien

- Syftar till att undersöka förutsättningarna för etableringen av ett utvecklings- och innovationscenter för boendemiljö, tillgänglighet och ny teknik.
- Ska resultera i att en plan för centrets innehåll, organisering, finansiering och ägarstruktur tas fram.
- Finansieras av Västra Götalandsregionen samt GR-kommunerna Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund och Tjörn.
- Pågår under april 2015–juni 2016.

WORKSHOPPARNA INLEDDES MED en lunchvisning av Vision Bo Äldre där deltagarna fick information om tillgänglighetslösningar och välfärdsteknologi som kan göra vardagen enklare för äldre. Därefter hälsade Theresa Larsen, GR, projektledare för förstudien välkommen.

– Vi ser de här två workshopparna som starten på bildandet av centret. Era idéer om vad centret skulle kunna vara kommer ligga till grund för det fortsatta arbetet som görs i förstudiens ledningsgrupp och arbetsgrupper, sa Theresa.

Ulrica Björner, projektledare på Vision Bo Äldre och medlem i ledningsgruppen för förstudien, gav deltagarna inspiration till vad ett utvecklings- och innovationscenter skulle kunna innehålla för typ av verksamhet genom att lyfta goda exempel på välfärdsteknologi och berätta om andra innovations- och utvecklingscentra runt om i Norden, exempelvis Mistel i Västerås och Center för Välfärdsteknologi i Odense kommun i Danmark.

– Med välfärdsteknologi menar man kunskapen om och användandet av teknik som kan bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och deras anhöriga, sa Ulrica som också visade filmklipp om e-hemtjänst via bildtelefoni, nattillsyn på distans med hjälp av kamera och en mobil lyftstol som kan användas för att hjälpa personer upp som fallit.

[Ta del av Therasas och Ulricas presentationer här.](#)

Theresa Larsen och Ulrica Björner.

Sandra Goll-Rasmussen Nielsen, GR, projektassistent för förstudien, vägledde sedan deltagarna genom idégenereringsprocessen i workshopparna utifrån följande frågeställning:

Sandra Goll-Rasmussen Nielsen.

Om det finns ett utvecklings- och innovationscenter för boendemiljö, tillgänglighet och ny teknik, vad ska det då innehålla för verksamhet?

Idégenereringen gick till så att deltagarna först fick fundera själva på frågan i fem minuter och skriva ner sina tankar på ett A4-papper. Därefter skulle deltagarna gå samman i par, diskutera vad de noterat på sina respektive papper och skriva ner sina viktigaste gemensamma idéer på ett nytt A4-papper. Sedan slogs paren ihop till grupper om fyra personer. Dessa grupper skulle då diskutera vad de noterat på sina ”par-papper” och skriva ner sina fyra viktigaste gemensamma idéer. Därefter fick varje grupp berätta om sina idéer för alla deltagare på workshoppen. Slutligen prioriterade deltagarna vilka idéer som var viktigast och grupperade idéerna tematiskt.

Sammanfattningsvis kom deltagarna fram till att den övergripande visionen för centret är att det ska bli ett nationellt ledande utvecklings- och innovationscenter för boendemiljö, tillgänglighet och ny teknik.

Centret ska vara en fysisk och virtuell visnings- och utbildningsmiljö för exempelvis kommunal vård- och omsorgspersonal, landstingsanställda, studerande, fastighetsköpare, arkitekter, byggföretag, bostadsanpassare, forskare, anhöriga samt personer med funktionsnedsättning oavsett ålder.

I miljön ska det finnas möjlighet att prova olika tekniska hjälpmedel men också få information om tillgänglighetslösningar vad gäller utformning av bostäder och utemiljöer.

På centrat ska det vara möjligt att prova på och lära sig mer om hur det är att leva med olika slags funktionsnedsättningar.

I centrat ska man kunna bygga upp fullskaliga testmiljöer där forskare tillsammans med innovatörer och användare kan utveckla och utvärdera olika produkter och bostadslösningar.

Centret ska vara en mötesplats där exempelvis forskare, företag, kommunanställda, brukare och anhöriga tillsammans kan arbeta för att hitta lösningar på problem. Det kan handla om att utveckla nya produkter, processer och tjänster men också att sprida redan befintliga lösningar eller anpassa dem till ett nytt sammanhang.

Centrat ska arbeta med informationsspridning kring välfärdsteknologi och tillgänglighet både genom konferens- och seminarieverksamhet, nyhetsbrev och hemsida.

Deltagarna prioriterar vilka idéer som är viktigast.

På centret ska det finnas kunniga guider och det ska vara lättillgängligt beläget i centrala Göteborg med goda öppettider.

Teman som prioriterades av deltagarna 23 september

Övergripande vision:
Centret ska vara ledande

Anpassning av bostäder och lokaler vid ombyggnad/nybyggnad

Centret ska innehålla en fullskalig fysisk demomiljö där det finns möjlighet att lätt och flexibelt bygga upp olika rum och miljöer för att testa att lösningar fungerar i praktiken. Demomiljön ska kunna användas inför ny- och ombyggnationer men också för att utveckla nya produkter och arbetsätt. Demomiljön ska kunna användas av olika parter så som forskare, byggare, vård- och omsorgspersonal, utbildningsanordnare, brukare och anhöriga. Det ska också vara möjligt att bygga upp och testa miljöer virtuellt.

Synliggöra för beslutsfattare

Centret ska arbeta för att synliggöra välfärdsteknologi för beslutsfattare så att de får kunskap och beaktar tekniklösningar och tillgänglighet.

Idéforum och mötesplats för att hitta lösningar

Centret ska vara en neutral men kreativ fysisk och virtuell mötesplats mellan näringsliv, forskning, utbildningsaktörer, innovatörer, vårdgivare, byggare, medborgare, brukare och anhöriga. Centret ska vara en facilitator och testmiljö för näringslivet vad gäller produkter, tjänster och processer.

Det ska finnas möjlighet till erfarenhetsutbyte med verksamheter som redan infört de tekniska lösningar som en annan verksamhet är nyfiken på, både på plats genom fysiska möten och virtuella möten via centrets hemsida.

Centret ska vara ledande vad gäller välfärdsteknologi, tillgänglighet och boendemiljö och sprida nya forskningsrön samt bedriva omvärldsbevakning. Det ska visa på nya tekniska lösningar och möjliggöra för användare att dra nytta av tekniken.

Lär-, visnings- och utbildningsmiljö

Centret ska innehålla en lär- och visningsmiljö för studenter vid högskolor och universitet samt för gymnasieelever, så kallat upplevelsebaserat lärande. Lär- och visningsmiljön ska också kunna användas för att studerande vid olika utbildningar ska kunna utbyta erfarenheter och lära av varandra ur ett tvärande perspektiv, till exempel sjukgymnast- och arkitektstudenter för att öka kunskaper om tillgängliga bostadslösningar. Lär- och visningsmiljön ska också rikta sig till yrkesverksamma, exempelvis fastighetsskötare, vård- och omsorgspersonal, bostadsanpassare, funktionsnedsatta i alla åldrar och anhöriga.

Delar av lär- och visningsmiljön ska vara mobila så att material kan flyttas till en annan del av regionen eller länet. Delar av undervisningen ska också kunna ske virtuellt på distans.

En del av lär- och visningsmiljön ska ge personal möjligheten att få uppleva hur det är att leva med olika funktionsnedsättningar, till exempel en synskada, hörselnedsättning, rörelsehinder eller autism. Detta kan ske med hjälp av tekniska lösningar, 3D-miljöer och fysiska miljöer.

Centrets tillgänglighet

Centret ska vara centralt placerat i Göteborg. Det ska vara lätt att hitta dit och ta sig dit med olika färdmedel. Lokalerna ska vara anpassade till verksamhetens innehåll storleksmässigt och möjliggöra spridning av resultat och nya rön.

Centrets visningsmiljö får gärna vara öppen även kvällar och helger.

Teman som prioriterades av deltagarna 1 oktober

Koppling till forskning och utveckling

Centret ska bedriva forskning och utvecklingsprocesser i nära samarbete med näringsliv, brukare, anhöriga och personal. Fokus vid utveckling av nya produkter ska ligga på design, attraktivitet och enkelhet. Digitala lösningar ska prioriteras.

Centret ska bedriva omvärldsbevakning och nätverka med relevanta aktörer såväl nationellt som internationellt. Centret ska också bevaka utlysningar av forsknings- och utvecklingsmedel och stötta innovatörer, kommuner och forskare att söka dessa.

Centret ska kunna ge metod- och kunskapsstöd i frågor som rör välfärdsteknologi, tillgänglighet och bostadsmiljö till både enskilda personer och organisationer.

Mötesplats

Centret ska vara en mötesplats för forskning, utveckling, utbildning och användning av välfärdsteknologi, tillgänglighet och boendemiljö. Det ska vända sig till användare, utvecklare och utförare inom kommuner, landsting, primärvård och näringsliv. Det är viktigt att det finns kunniga guider på plats som kan informera om produkter och tjänster och hjälpa till att synliggöra behov hos såväl organisationer som individer vad gäller välfärdsteknologi och tillgänghetslösningar.

Centret ska vara ett öppet hus för alla att inspireras av. Det får gärna innehålla temautställningar som växlar. Vid centret ska det arrangeras föreläsningar och seminarier riktade till såväl professionella som allmänheten och specifika målgrupper.

Prova på/testmiljö

Centret ska utveckla goda boendemiljöer för funktionsnedsatta i alla åldrar, både i ordinärt boende och i särskilda boendeformer. Det ska innehålla en experimentverkstad för studenter, forskare, personal, produktutvecklare, entreprenörer och användare där man kan pröva olika lösningar i fullskala. På centret ska det vara möjligt att bygga miljöer innehållande ny teknik där personer med funktionsnedsättning i alla åldrar ges möjlighet att provbo under en period och där anhöriga och vårdpersonal ges möjligheter att testa tillsammans med brukare hur olika lösningar fungerar i praktiken.

Centret ska ha en utställningsmiljö där man kan prova ut, testa och låna hem produkter som på ett bibliotek. Centret ska gärna visa upp nya produkter och vara först med det senaste. Centret ska stötta funktionsnedsatta att tillsammans med personal och anhöriga testa olika tekniska hjälpmedel och metoder.

Utemiljö

Det ska finnas möjlighet att testa olika tekniska lösningar som avser utomhusmiljö och gemensamhetsytor vid centret, alltså inte bara sådant som gäller den egna bostaden. Det kan till exempel handla om att se hur olika produkter, material och ytor fungerar vid olika ljusförhållanden, vind, regn och sol.

Kognitiva hjälpmedel

I centrats visningsmiljö ska det finnas hjälpmedel vid kognitiva besvär för alla livsmiljöer, inte bara hjälpmedel vid fysiska funktionsnedsättningar och hjälpmedel som bara kan användas i bostaden.

Förslag som kom upp i gruppdiskussionerna men inte prioriterades av deltagarna

Centret ska vara en brygga mellan olika världar – omsorg, eget boende och sjukvård.

Det ska finnas information om olika typer av boende. Man ska kunna höra av sig med frågor om tekniska lösningar/hjälpmedel.

Utbildningsmiljö för personal.

Liknande det danska CFV där företag kan få kontakt för att utveckla sina produkter.

Gym med ny teknik som en naturlig mötesplats och ingång för den enskilde och dess anhöriga.

Man ska vända sig dit med frågor, problem, utvecklingsbehov.

Samverkanstorg för olika aktörer där man kan träffas för att hitta gemensamma lösningar på problem.

Centret ska generera ny kunskap, föra ut kunskap samt ge råd, stöd och vägledning.

Centret ska ge idéer och inspiration till nya lösningar och arbetssätt.

På centret ska man kunna bolla sina idéer, exempelvis med partssammansatta referensgrupper.

Här kan du ta del av alla de förslag som deltagarna skrev ned individuellt och i par, men som inte prioriterades i de slutliga gruppdiskussionerna.

Boendemiljö	Visningsmiljö	Mötesplats	Råd och stöd	Forskning och utveckling	Prövningsmiljö	Utbildningsmiljö
Se till att göra miljöförbättringar och teknikhjälpmedel ekonomiskt möjliga även i befintligt bostadsbestånd.	Smarta hjälpmedel för personlig assistans och daglig verksamhet för att klara sig mer självständigt, t ex räkna, komma iväg på morgonen, åka buss själv.	Konferensutrymme	Det ska finnas stöd att skala upp lyckade projekt.	Experimentverkstad	Möjlighet att prova hissar på ett samlat ställe.	Seminarier med forskare, producenter och konsumenter.
Goda exempel på tillgängliga badrum, kök och smarta lösningar för trösklar.	Avbetalningsmöjligheter för den enskilde som är intresserad av produkter.	Köpa och förmedla tjänster.	Utåtriktad och uppsökande verksamhet.	Labbmiljö	Prova-på-miljö för de som bygger och beviljar bygglov.	Utbildning för medarbetare i ett brukarperspektiv.
Utveckling av boendekoncept, exempelvis trygghetsbostäder.	Exempel på beprövad teknik som hjälper och ger nytta.	Samverkansmiljö för äldreomsorg och personlig assistans.	Information om aktuell välfärdsteknologi.	Följeforskning	Prova produkter och tjänster som är under utveckling.	Studenter ska kunna göra examensarbeten.
Framtagning av produkter och tjänster som förlänger kvarboendet.	Visning av digitala hjälpmedel så som tillsyn nattetid, e-hemtjänst, söksystem, GPS och larm.	Facilitera goda former för samverkan kring gemensamma frågor.	Implementeringsstöd	Pilotstudier	Fokus ska ligga på att implementera utprovade lösningar.	Fördjupningsutbildning för undersköterskor ska kunna bedrivas vid centret.
Öka kreativiteten vid ny- och ombyggnationer.	Fysiska hjälpmedel så som självspolande toaletter, äthjälpmedel, medicinskåp och liftsystem.	Centret ska driva gemensamma frågor kring utveckling av standards.	Stöd vid upphandlingar.	Vara nationellt ledande i Sverige och framträdande i Europa.		
	Fokus på både inomhus- och utomhusmiljö, t ex trädgårdar och trappor.	Det ska vara roligt med teknik!	Stöd vid om- och nybyggnationer vad gäller tillgänglighet och teknik.	Kommuner ska kunna driva utvecklingsprojekt på centret.		
	Gym för funktionsnedsatta i anslutning till lokalerna.		Vägledning kring val av tekniklösningar för såväl individer som verksamheter.	Möjlighet för innovatörer att pröva och utveckla sina idéer tillsammans med användare.		
	Möjlighet att köpa produkter på plats.		Information om olika boendetyper	Omvärldsbevakning och spridning av nya forskningsrön.		
	Fokus på datorer och appar.		Möjlighet att ställa frågor via något slags remissförfarande.	Gemensamt komma fram till vad som behöver beforskas.		
	Utegym, som i Kina.		Kunskapsbank			